

+ turisme

Desembre 2017 (dades provisionals)
Data d'actualització: 07/02/18

Observatori del Treball i Model Productiu

Al desembre, l'arribada de passatgers de vols internacionals¹ en el conjunt d'aeroports catalans segueix la senda de creixement dels últims temps i amb resultats rècords. Hi han transitat 1,2 milions de passatgers, un 4,4% més que el desembre de 2016, i en valors absoluts s'ha traduït en 48.964 desplaçaments més. El flux per modalitats de companyia augmenta en termes globals, un 6,1% en baix cost (45.191 entrades més) i un 1% en tradicionals (3.773 més). Els aeroports de Catalunya han rebut un de cada cinc desplaçaments del conjunt de l'Estat (21,5%), posicionant-se com a tercera destinació, per darrere de la Comunitat de Madrid i les Canàries. Tanmateix, en relació amb les companyies de baix cost, Catalunya conserva la principal posició, i pel que fa a companyies tradicionals, se situa en tercer lloc (27,7% i 14,8%, respectivament).

Els desplaçaments a Catalunya en vols internacionals augmenten un 4,4% respecte de desembre de 2016.

El flux de visitants estrangers a Catalunya es contrau al desembre. S'han rebut 1,2 milions de desplaçaments, un 23,7% menys interanual, sobretot, com a conseqüència d'un intens descens dels excursionistes (-38,8%), que representen una de cada tres visites del mes (31,5%). Així, el 68,5% restant, ha estat turistes de primera destinació (823.427), un 13,9% menys que fa un any.

El perfil dels turistes mostra tendència a viatjar sense intermediaris, nou de cada deu (87,1%), el flux dels quals es contrau un 14,1% en termes interanuals. Quant als viatges combinats, el 12,9% restant, es redueixen un 12,9%. Vuit de cada deu turistes s'han desplaçat per motiu d'oci i vacances (79,2%), un 3,2% menys que el desembre de 2016. Les arribades per negocis han aglutinat el 9,6% dels viatges i disminueixen intensament (-34,8%). Pel que fa als desplaçaments per altres qüestions, l'11,1% restant, el descens també és intens (-42,9%). En relació amb l'allotjament, els resultats del mes denoten preferència pels establiments hotelers i similars, que comprenen sis de cada deu arribades del mes (58%); tot seguit, habitatges gratuïts (27,4%); habitatges de lloguer (10,6%), i en darrer terme, el 4% restant, ha elegit altres modalitats. L'afluència per tipus d'establiment es contrau en termes globals, llevat altres tipologies, que augmenta intensament (+32%).

La despesa dels turistes estrangers ascendeix a 877 milions d'euros, amb un descens interanual del 6,8%, en paral·lel amb la caiguda de les arribades (-13,9%). En conjunt, les quanties destinades a partides no incloses en el paquet turístic han copsat nou de cada deu euros del mes (89%: 779.976 milions d'euros), un 8% menys que el desembre de 2016, i per conceptes, el transport internacional conjuntament amb les activitats han generat més de la meitat del desemborsament (51,3%). En termes interanuals disminueixen les diferents partides de despeses no intermediades, llevat les destinades a transport internacional. En relació amb la quantia destinada a viatges combinats, l'11% restant, augmenta un 5%.

Disminueix el flux i la despesa total del turisme estranger, respecte de desembre de 2016.

Els desemborsaments mitjans s'eleva a 1.065 euros per turista, un 8,3% més que fa un any, i 152 euros per viatge i dia, amb un increment del 4,6%. L'estada mitjana de desembre assoleix la xifra de 7 pernотacions per viatge, s'allarga un 3,6% en termes interanuals.

¹ L'operació de Companyies de Baix Cost (CBC) de Turespaña recull les arribades de passatgers mitjançant via aèria procedents d'un aeroport de fora de l'Estat espanyol. Això comporta que es comptabilitzin passatgers residents a l'estranger, però també passatgers residents a Catalunya i a la resta de l'Estat espanyol, que arriben en aquests vols procedents d'una destinació estrangera.

Al desembre, Catalunya constitueix la segona destinació de l'Estat pel que fa al turisme estranger, amb el 20,7% de les arribades de desembre i el 19,4% de la despesa. Durant el mes, s'han realitzat 918.716 etapes² en els viatges a Catalunya, un 11,7% menys que fa un any; amb 5,6 milions de pernотacions en el conjunt d'aquestes etapes en tot tipus d'allotjaments³ i un descens interanual de l'11,3%. Catalunya ha aglutinat el 19,6% de les etapes i el 15,6% de les pernотacions del conjunt estatal.

Catalunya, segona destinació estatal d'arribades, despesa total i etapes en els viatges del turisme estranger, i tercera en pernотacions.

Principals mercats emissors per arribades i/o despesa total

El turisme alemany s'erigeix el cinquè mercat emissor per a Catalunya, al desembre. La seva activitat turística es contrau en termes globals respecte d'un any abans, llevat la despesa mitjana per viatge i dia.

Tant el flux com la despesa total del turisme gal es contrauen intensament. Tot i així, conserva la posició de principal emissor, amb el 21,5% de les arribades del mes, i segon en despesa total, amb el 10,5% del desemborsament. Pel que fa a les despeses mitjanes, augmenta intensament per turista, en canvi, es redueix per viatge i dia.

L'activitat turística del mercat italià disminueix en termes globals, només la despesa mitjana per viatge i dia creix respecte de desembre de 2016. Sent el segon emissor de turistes i tercer en despesa total.

L'evolució del mes de desembre del turisme neerlandès mostra un comportament desigual. Les arribades i la despesa total disminueixen, aquesta última amb intensitat. En canvi, les despeses mitjanes s'incrementen.

El turisme britànic es redueix en termes globals respecte de desembre de 2016, i perd una posició respecte de novembre en el rànquing de principals mercats emissors, passant a ser el tercer en arribades i el quart en despesa total. Només el desemborsament mitjà per viatge i dia s'incrementa, i de manera intensa.

L'afluència de turistes russos es dobla al desembre respecte d'un any abans (+51,2%), escalant una posició en el rànquing de principals emissors respecte de novembre, atès que passa a erigir-se en el setè mercat.

L'activitat del turisme nòrdic es contrau en general respecte de desembre de 2016, els desplaçaments i la despesa total són les variables que més decreixen. Tanmateix, registra una de les despeses mitjanes per viatge més elevades del mes (1.039 euros).

El turisme estatunidenc escala una posició en el rànquing de principals emissors de turistes, atès que passa a situar-se en quart lloc. En canvi, es manté com a principal mercat en despesa total. Ambdues variables s'incrementen en termes interanuals. En canvi les despeses mitjanes disminueixen, tanmateix registra els desemborsaments més elevats del mes (2.055 euros per turista i 165 euros per viatge i dia).

² Una etapa és cada una de les parades amb pernотació del viatge. Un viatge tindrà tantes etapes com destinacions intermèdies en les que s'hagi pernотat com a mínim una nit.

³ Establiments hotelers, de càmping, turisme rural, apartaments turístics, habitatges d'ús turístic, habitatges propis, habitatges de familiars o amics,...

Ocupació en els establiments turístics d'allotjament⁴

En conjut, els allotjaments turístics catalans han rebut 1,1 milions de viatgers, un 3,5% menys que el desembre de 2016, amb 2,6 milions de pernотacions i un descens del 7,5% interanual. En valors absoluts, aquestes disminucions han comportat 41.306 viatgers i 209.189 pernотacions menys que fa un any.

La distribució del flux denota una concentració en els establiments hotelers, que rep el 80,1% de les pernотacions de desembre; seguits dels apartaments turístics (8,1%); càmpings (5,9%); establiments de turisme rural (4,6%) i, en darrer lloc, els albergs (1,4%). L'aflluència per modalitats mostra un comportament desigual, creix en relació amb els càmpings, turisme rural i apartaments turístics, en canvi, es contrau quant als establiments hotelers i albergs.

Pel que fa al flux per mercats, també evoluciona de manera desigual, en relació amb el turisme resident català, decreix el de viatgers i augmenta el de les pernотacions; pel que fa al resident de la resta de l'Estat, augmenta en termes globals, i quant al no resident, es redueix de manera generalitzada. Tanmateix, les xifres denoten l'hegemonia del mercat estranger, que genera dues de cada quatre pernотacions del mes (1,3 milions: 51,1% del total), malgrat els decreixements interanuals. En segona posició, hi ha el turisme resident català, amb 805.092 estades (31,2%) i, finalment, el resident de la resta de l'Estat, amb 446.207 pernотacions (17,3%).

El flux en els allotjaments turístics de Catalunya evoluciona de manera desigual. Creix en relació amb els càmpings, turisme rural i apartaments turístics, tanmateix, es contrau pel que fa als hotelers i albergs.

El mercat estranger constitueix el principal emissor, amb el 51,5% de les estades del mes, tot i que ha experimentat un descens interanual.

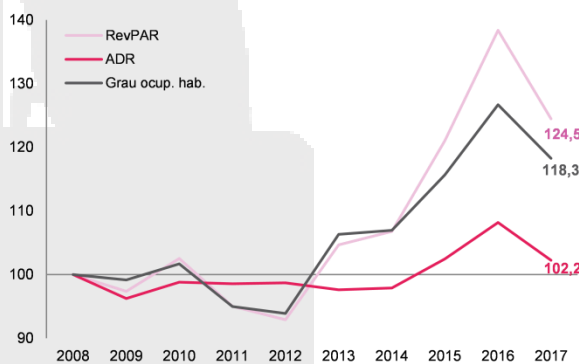
Evolució de la rendibilitat en els establiments hotelers

En el gràfic següent s'aprecia l'evolució de la rendibilitat en els establiments hotelers catalans (RevPAR: ingressos mitjans per habitació disponible) respecte de l'evolució dels preus (ADR: tarifa mitjana diària per habitació ocupada) i el grau d'ocupació per habitació, a partir de la construcció de números índex en base l'any 2008.

La rendibilitat hotelera de desembre en els allotjaments catalans se situa en 38,8 euros per habitació disponible, un 10,1% menys que fa un any, i 83,5 euros per habitació ocupada, amb un decreixement del 5,7%. Com s'aprecia en el gràfic, l'activitat hotelera es desaccelera en termes globals. Tanmateix, la rendibilitat del parc hotelier augmenta un 24,5% respecte de fa nou anys, i d'acord amb la informació disponible, aquest ascens està impulsat bàsicament per un augment dels preus (ADR: +18,3%), en canvi, el grau d'ocupació per habitació varia poc (+2,2%) amb relació al desembre de 2008.

Cat – Índex de rendibilitat, preus i grau d'ocupació en establiments hotelers (base 2008)

Desembre de cada any

Gràfic elaborat per l'Observatori del Treball i Model Productiu a partir de l'Enquesta d'ocupació hotelera de l'INE (IRSH i EOH)

⁴ Establiments hotelers, de càmping, turisme rural, apartaments turístics i albergs.

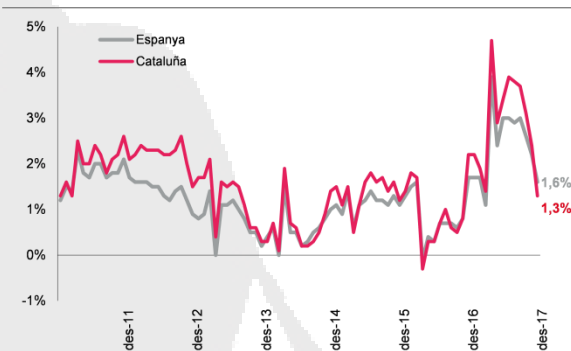
Índex de preus al consum en la rúbrica de turisme i hostaleria, i els subgrups de paquet turístic⁵ i serveis d'allotjament⁶

L'Índex de preus al consum (IPC)⁷ és una mesura estadística, que quantifica l'evolució de preus dels béns i serveis de consum, adquirits per les llars residents.

Cat – Var. interanual de l'IPC en el turisme i l'hostaleria (en %). Base 2016=100

Gener de 2011 a desembre de 2017

Els preus dels productes i serveis referents al turisme i l'hostaleria s'incrementen un 1,3% a Catalunya en relació amb el mes de desembre de 2016, i en el conjunt de l'Estat l'ascens s'eleva a l'1,6%. Tanmateix, els preus es desacceleren respecte de novembre, quan els creixements interanuals foren del 2,4% en el cas de Catalunya, i del 2,2% a escala estatal.

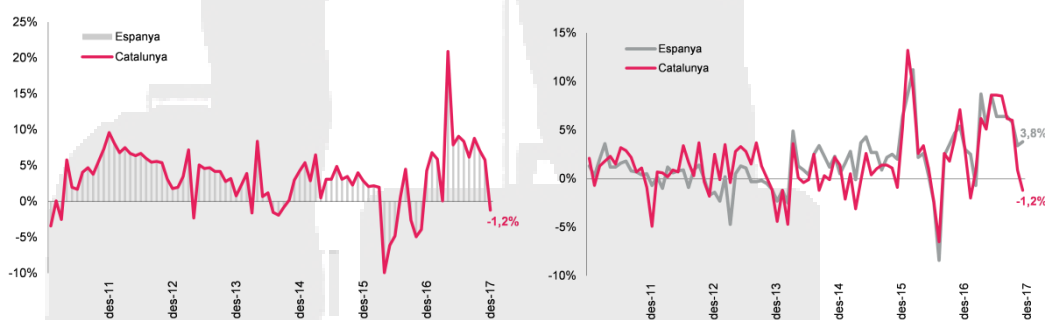

Gràfic elaborat per l'Observatori del Treball i Model Productiu a partir de l'IPC de l'INE

Els preus dels viatges combinats⁸ es redueixen un 1,2% respecte de desembre de 2016, i es desacceleren en relació amb un mes abans (novembre: +5,8%). Pel que fa als serveis d'allotjament, els preus es contrauen a Catalunya un 1,2% en termes interanuals i es desacceleren respecte de novembre. En canvi, els preus dels serveis d'allotjament a escala estatal creixen un 3,8% interanual i s'acceleren respecte d'un mes abans.

Cat i Esp - Var. interanual de l'IPC en el paquet turístic⁸ (esquerra) i els serveis d'allotjament (dreta) (en %). Base 2016=100

Gener de 2011 a desembre de 2017

Gràfics elaborats per l'Observatori del Treball i Model Productiu a partir de l'IPC de l'INE

A Catalunya, els preus en el gruix del turisme i l'hostaleria, els viatges combinats i els serveis d'allotjament es desacceleren.

⁵ Comprèn els paquets turístics tant nacionals, com internacionals.

⁶ Hotels, hostals, pensions i serveis d'allotjament similars.

⁷ L'INE no publica l'IPC harmonitzat per comunitats autònomes en relació amb la rúbrica de turisme i hostaleria, ni pels subgrups de paquet turístic i serveis d'allotjament.

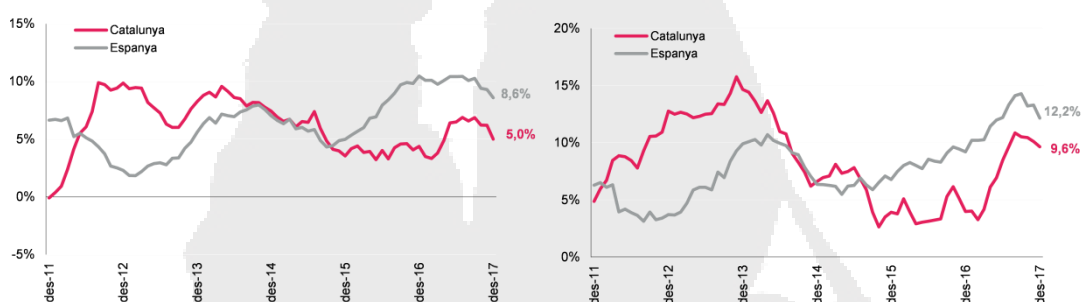
⁸ Els paquets turístics, viatges organitzat o viatges combinats es venen en exclusiva en agències de viatges i els elaboren els operadors turístics i agències majoristes-minoristes. Les variacions interanuals de l'IPC de Catalunya i Espanya en relació amb els paquets turístics són coincidents, perquè són articles de recollida centralitzada.

Valoracions de tendència

Les dades de tendència (dades acumulades de 12 mesos) denoten una desacceleració en el ritme de creixement del turisme estranger, tant a Catalunya com a escala estatal. Durant l'any 2017, les entrades a Catalunya creixen un 5% i la despesa un 9,6% respecte d'un any enrere. A escala estatal, els increments han estat més intensos que a la destinació catalana (+8,6% i +12,2%, respectivament).

Cat i Esp - Var. interanual de turistes estrangers (esquerra) i despesa total (dreta) (en %)

Desembre de 2011 a desembre de 2017 (acumulat de 12 mesos)

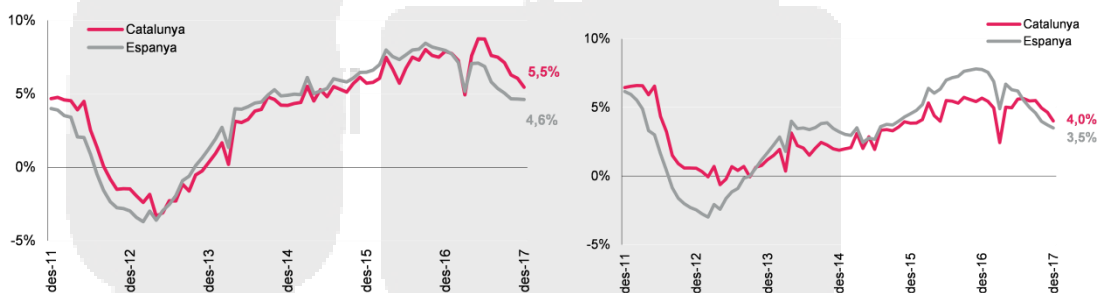
Gràfics elaborats per l'Observatori del Treball i Model Productiu a partir de Frontur i Egatur de Turèspaña i l'INE

Les dades acumulades del turisme estranger dels darrers dotze mesos, denoten tant per a Catalunya com a escala estatal una desacceleració en el ritme de creixement de les arribades i despesa del turisme estranger.

Pel que fa al conjunt dels allotjaments turístics (hotelers, de càmping, turisme rural i apartaments turístics)⁹, els gràfics també mostren desacceleracions globals en l'afluència, tant en els establiments catalans com en els del conjunt de l'Estat. Les dades acumulades de tendència de 2017 revelen que el flux de viatgers a Catalunya creix respecte d'un any abans un 5,5% i el de les pernотacions, un 4%. La comparativa amb el conjunt de l'Estat denota augments més intensos a la destinació catalana.

Cat i Esp - Var. interanual de viatgers (esquerra) i pernотacions (dreta) en establiments turístics d'allotjament (hotelers, de càmping, turisme rural i apartaments turístics) (en %)

Desembre de 2011 a desembre de 2017 (acumulat de 12 mesos)

Gràfics elaborats per l'Observatori del Treball i Model Productiu a partir de les Enquestes d'ocupació en establiments hotelers, de càmping, turisme rural i apartaments turístics de l'INE

El flux en els allotjaments turístics també es desaccelera en termes globals.

⁹ L'any 2014 l'INE va posar en marxa l'Enquesta d'ocupació en albergs i, per tant, la sèrie no es prou llarga per poder-los incloure en els gràfics.

ANNEX

Taula 1

Catalunya – Arribada de turistes estrangers de primera destinacions i despeses per país d'origen

Desembre de 2017

	Turistes			Despesa total			Despesa mitjana en euros			
	Valor	% distrib.	% Var. interan.	Milions d'euros	% distrib.	% Var. interan.	Turista ⁽¹⁾	% Var. interan.	Diària ⁽²⁾	% Var. interan.
Alemanya	50.231	6,1%	-16,1%	35	4,0%	-20,1%	694	-4,8%	144	16,0%
Bèlgica	16.862	2,0%	19,4%	29	3,3%	20,3%	1.440	11,3%	122	6,8%
França	176.805	21,5%	-37,1%	92	10,5%	-26,5%	521	16,8%	80	-2,6%
Irlanda	11.065	1,3%	7,5%	-	-	-	-	-	-	-
Itàlia	81.805	9,9%	-6,6%	53	6,0%	-9,3%	643	-2,9%	107	12,0%
Països Baixos	19.308	2,3%	-8,2%	15	1,7%	-26,4%	1.026	11,5%	123	3,0%
Portugal	12.375	1,5%	78,7%	-	-	-	-	-	-	-
Regne Unit	66.326	8,1%	-5,8%	50	5,7%	-9,8%	747	-4,2%	149	38,2%
Suïssa	30.335	3,7%	37,7%	13	1,5%	-2,7%	515	-5,7%	120	33,1%
Rússia	26.334	3,2%	51,2%	-	-	-	-	-	-	-
Països nòrdics ⁽³⁾	25.459	3,1%	-29,5%	26	3,0%	-33,1%	1.039	-5,1%	141	-13,3%
Resta d'Europa ⁽⁴⁾	67.247	8,2%	-35,8%	77	8,8%	7,0%	953	37,3%	127	-2,7%
Estat Units	56.938	6,9%	17,2%	120	13,7%	4,8%	2.055	-0,2%	165	-24,2%
Resta d'Amèrica	62.578	7,6%	27,0%	90	10,3%	-6,0%	1.825	-15,1%	304	45,0%
Resta del món	119.759	14,5%	-5,8%	232	26,5%	-2,8%	1.669	-9,4%	236	-14,6%
Total	823.427	100,0%	-13,9%	877	100,0%	-6,8%	1.065	8,3%	152	4,6%

⁽¹⁾ Despesa mitjana per turista: despesa total dels turistes/nombre total de turistes⁽³⁾ Països nòrdics: Dinamarca, Finlàndia, Noruega i Suècia

Dades provisionals a partir de gener de 2017

Font: *Frontur i Egatur de l'INE*⁽²⁾ Despesa mitjana diària: despesa total dels turistes/nombre total de pernотacions⁽⁴⁾ Resta d'Europa: en el cas de les despeses inclou Irlanda i Portugal

- : Dada no existent o no calculable perquè estadísticament no és significativa

Taula 2

Catalunya – Ocupació en establiments hotelers i extra hotelers per mercat d'origen

Desembre de 2017

	Viatgers				Pernотacions			Estada mitjana	Grau ocup. ⁽¹⁾	
	Valor	% distrib.	Var. interanual		Valor	% distrib.	Var. interanual			
			Absoluta	Relativa			Absoluta	Relativa		
Catalans	279.815	24,9%	-13.320	-4,5%	467.224	18,1%	-44.937	-8,8%	1,7	-
Resta de l'Estat	186.607	16,6%	3.653	2,0%	391.424	15,2%	1.460	0,4%	2,1	-
Estrangers	502.159	44,7%	-33.124	-6,2%	1.206.065	46,8%	-204.072	-14,5%	2,4	-
Total hotelers	968.581	86,2%	-42.792	-4,2%	2.064.713	80,1%	-247.549	-10,7%	2,1	45,9%
Catalans	45.675	4,1%	2.035	4,7%	116.432	4,5%	14.944	14,7%	2,5	-
Resta de l'Estat	1.668	0,1%	619	59,0%	4.846	0,2%	1.798	59,0%	2,9	-
Estrangers	6.545	0,6%	-1.447	-18,1%	30.374	1,2%	-5.419	-15,1%	4,6	-
Total càmpings	53.888	4,8%	1.207	2,3%	151.652	5,9%	11.323	8,1%	2,8	35,5%
Catalans	40.997	3,7%	2.973	7,8%	109.773	4,3%	20.084	22,4%	2,7	-
Resta de l'Estat	1.531	0,1%	263	20,7%	4.452	0,2%	767	20,8%	2,9	-
Estrangers	955	0,1%	-257	-21,2%	3.248	0,1%	-1.598	-33,0%	3,4	-
Total tur.rural	43.483	3,9%	2.979	7,4%	117.472	4,6%	19.252	19,6%	2,7	24,6%
Catalans	22.229	2,0%	4.196	23,3%	93.358	3,6%	18.586	24,9%	4,2	-
Resta de l'Estat	5.744	0,5%	-657	-10,3%	39.181	1,5%	1.411	3,7%	6,8	-
Estrangers	14.052	1,3%	-3.158	-18,3%	75.528	2,9%	-6.620	-8,1%	5,4	-
Total apartam.	42.025	3,7%	381	0,9%	208.067	8,1%	13.377	6,9%	5,0	41,0%
Catalans	8.279	0,7%	761	10,1%	18.305	0,7%	1.993	12,2%	2,2	-
Resta de l'Estat	2.249	0,2%	254	12,7%	6.304	0,2%	1.544	32,4%	2,8	-
Estrangers	4.632	0,4%	-4.096	-46,9%	12.489	0,5%	-9.129	-42,2%	2,7	-
Total albergs	15.160	1,3%	-3.081	-16,9%	37.098	1,4%	-5.592	-13,1%	2,4	27,4%
Catalans	396.995	35,3%	-3.355	-0,8%	805.092	31,2%	10.670	1,3%	2,0	-
Resta de l'Estat	197.799	17,6%	4.132	2,1%	446.207	17,3%	6.980	1,6%	2,3	-
Estrangers	528.343	47,0%	-42.082	-7,4%	1.327.704	51,5%	-226.838	-14,6%	2,5	-
Total	1.123.137	100,0%	-41.306	-3,5%	2.579.002	100,0%	-209.189	-7,5%	2,3	-

⁽¹⁾ El grau d'ocupació fa referència a les habitacions en els establiments hotelers, parcel·les dels càmpings, habitacions en el turisme rural, apartaments en els apartaments turístics i places en els albergs

Com a conseqüència de l'arredoniment que fa l'INE per calcular els valors estimats per mercats, la suma pot no ser exactament equivalent al total, però les diferències són, en tot cas, mínimes

Dades provisionals a partir de gener de 2017

Font: *Enquestes d'ocupació en establiments hotelers, de càmping, turisme rural, apartaments turístics i albergs de l'INE*